

Pezsgő

Götz Andrea

– Pezsgő?

Semmi pezsgő, arról volt szó, hogy már tegnap isznak, de nem lett belőle semmi, Géza azt mondta: „Most este, nagyon örülök, hogy megnyerted, de most este? Már nincs értelme. Mindjárt alszunk. Éjszakára fölösleges leinnom magam.” Edit nem leivásra gondolt, de annyiban hagyta a dolgot.

Délután átjött az anyósa. „Anyu!” – ordított ki a férje, aztán neki is el kellett szenvedni az anyósa fogkiverő csókját. Jó aszott arccsontjai vannak.

Arról volt szó, hogy ők ketten isznak, aztán reggel és délután is leintette.

– Majd, ha az anyám is itt van.

Nem akkor szokás ünnepelni, amikor valami jó történik? És nem akkor, amikor az a hárpia ráér, hogy a jelenlétével elrontsa az egészséget? Kész rémálom.

Kit érdekel, hogy itt van-e vagy sem?

Pukkanás, na végre. Most ugrik a majom a vízbe.

Drága pezsgő, nem ők vették, hanem ajándékba kapták. Sokáig tartogatták, nem itták meg, elajándékozni meg nem akarták, ahhoz mégiscsak drága, hogy csak úgy odaadják valakinek. Most, hogy őt kinevezték, amit egy hosszadalmas és szájalmas hatalmi harc előzött meg, itt volt az ideje, hogy egyszer ők is igyanak valami jót.

– Megengedhetjük magunknak, nem? Egyszer élünk. Gratulálok!

Aztán ebből ennyi lett.

Mire vannak az idegnyugtatók?

– Be akarsz venni valamit, fáj a fejed?

Nem. Őt kéne begyógyszerezni, hogy egyszer nyugton túrje, hogy mások is léteznek, éppolyan érdektelen véleménnyel az életről, mint amilyen az övé. Mindig vannak elképzelései, mindig megmondja, mi hogy van, pláne, hogy hogy kellene lennie.

Most vele történt valami, évekig gürcölt, halálra dolgozta magát, kinevezték. Ezt meg kéne ünnepelni, nem? Nem. Az anyósa káromását hallgatni, Jézus Krisztus, megőrülök.

– Szia!

Ez a nő olyan öreg, hogy a kérdés elkerülhetetlen: hogy van még életben?

– Szia! Editkém, nem híztál meg egy kicsit? Vagy lehet, hogy csak a ruha – szép, nem az, csak valahogy így rajtad előnytelen egy kisé.

Már az apósa is beoldalgott. És elhozták a kutyát is – csak ez hiányzott. Az egy kis vicsorgó dög. Állandóan a bútorokat rágja és mindent levizel.

– Hagyjátok kint!

– Mi? Olyan hideg van, nem maradhat kint, még megfázik.

– De, hagyjátok kint! – Edit olyan elszántan nézett, hogy végül is kint a folyosón a korlát szecessziós indájához kötötték ki.

Egy kicsit megfagyott a hangulat.

– Pogácsát? – kezdte körbekínálni a férj. Edit csak leült a nagy fotelbe a könyvespolc előtt és hallgatott.

– Már megint hülyeséget mondok, – nyitotta ki vékony, éles száját az anyós, ami, amikor beszélt, egészen kiöblösödött, és a szélei belülről lelógtak; ráncos, pirosra festett ajkak, olyan volt, mint egy körgyűrű; olyan volt, mint amilyenek a kör alakú záróizmok; hogy az anyóst egy vergődő tápcsatornának lássa, tálcán kínálta magát. A sárga, vörhenyes, ránézésre durva, tönkrement haj olyan kóc, mint valami ápolatlan kutya szőre; a vékony, keskeny, puha test, amiben a csontok úgy elsüppedtek, hogy csupán sejteni lehetett őket; lágy gumilárvaszerű hús, a sekély, de olvadó hájjal, tekerdő kígyótest az éles nyelvvel és a szájnylásra cuppantott ajókákkal – de már megint olyan meleg van, mint soha nem volt, ez a globáris felmelegedés...

– Globális.

– Tessék?

– Na tehát, szóval summa summárum...

Edit kinyitotta. Végre: halkat pukkan. Tölt. Iszik. Száraz. Nagyon száraz – ami azt jelenti, hogy keserű és élvezhetetlen. Még egyet.

– Mi az, te kinyitottad a pezsgőt? – kérdezi a férj, amikor látta, hogy Edit már kér pohárral is végzett.

Edit nem válaszol, leül és várja a méla ködöt, ami a száraz pezsgőből az agyára száll. Majdnem olyan, mint a fejfájás, csak a fájdalom nélkül. Önerősítón ernyedt. Csak ki kell várni.

Hátrabillent a fejét, körülötte-előtte egy körben a téli ötórai sötétségben a rokonok duruzsolnak – az anyós plusz valaki más, bizonytalan családi ranggal –, néha a kutya vakkant, erre az anyós különösen szúrósan rikácsol – büntetni a szívtelen menyét –, a kis zsírpárna ajkait és lefittyedő szemhéja mögül az apró kék szemét meresztgeti rá; a szavak, nyegle mondatok úgy buknak ki az arclükán, mint ahogy a pínscije potyogtat.

Edit ebből az egészből ennyit sem látott, örült, hogy képtelen gondolkodni, a benyomásait gondolatokba elrendezni. A nagy, széles képet látta a sárga, szembántó fényű szobában – ez valami hülye körte – a kinti kék végelgyengülést, a régi bútorokat, a kopott csíkos függönyt, amin itt-ott átütnek az utcai lámpák. Az a dög kívül a gangon nyivákol, az egyre terebélyesedő ūrben, ahogy gombszemeivel lekukkant a négy emelet udvarára, és a hideg megcsípi az orrát. Jellemző, hogy ez a banya nem a szerencsétlen állatot félti, hanem a saját jogán esett csorba bosszantja, miszerint mindig azt csinál, amit akar, és mindenki úgy ugrál, ahogy ő füttyül, ez bántja, nem a gurgulázó, félős állathangok.

Edit nem kevés erőfeszítés árán kiment, és beengedte a kutyát. Az anyós megjegyzés nélkül hagyta, csak diadalmas pillantása érezte az jelenlevőkkel: mindig ő nyer. Edit érzéketlenül visszahuppant, és már nem érdekelte, hogy a

kutya rögtön ugrálni, dörgölözni kezd és már rágcsálja a jobbik kanapét. Ezek a széles képek és kimeredő részletek, hangok és színek gondolatok nélkül; mint a gyerekeknek készülő könyvek, ahol a két kihajtott oldalból közepén kiugrik az összehajtogatott papír, és a pék a kezében kenyeret tart, amit két oldallal előbb a kemence szűk szájába hosszú nyelű lapáton dugott be, az állatkerti oroszlán pedig kitátja pofáját a ketrec rácsai mögött, a látogató gyerekeket meg figyelmezteti a tábla: nem szabad bedugni a kezüket.

Ilyen az élet.

Miért pezseg így a buborék? Azt látta, hogy a pohár szélén egy picit csikban libasorban belülről kifele, tehát a pohár belsejéből az üvegfalhoz, kisorolnak a kicsi buborékok, oda pedig egy függőleges vonalban törnek fel. Most ez a jelenség egészen lenyűgözte, és minden figyelmét lekötötte. Nagyon érdekes volt.

Ráterített egy zsebkendőt a pohárszájra, ahogyan régen a mintás papíralátéteket a poharakra rakatta az anyja a darazsak ellen – ez jutott az eszébe, '64 nyara, amikor hétéves volt. Ahogy felidézte magát, lenge kis virágos ruhában, világossárga krém alapú, tarka, pirinyó virágfejekkel, egészen meghatódott a látványtól. Valami nagyon jó tűnt el, valami értékes veszett oda: ő maga, emberi értékei teljes potenciáljában. Nézzék, mivé lett.

Az egész szenvedése ott volt ebben a pohárban és a kudarc, ami lett. Minden ott pezsgett benne, ahogy felemelte és félig belenézett, az ujjlenyomatok között aranylón fénylő, ezernyi mellékszínben pompázó folyadék – csak elfelejteni mindent, mert úgysem ér semmit. Erre gondolt, azzal a szilárd elhatározással, hogy nem változtat semmin. Már

kezdt jönni a magasabb hangulat a szédüléssel, a nyomott levertség valahogy megerjedt, amikor egy kicsit később valami tisztulást érzett, gyorsan ivott még. Miért is nem jutott ez eddig eszébe? Inni kell. Soha sem volt nagy ivó, és nem is ivott, hacsak nem volt olyan félig muszáj. Most már tudta, miért kell innia.

Hátraejtette a fejét, kinyúlt védtelenül a nyaka és végigpásztázta a könyvek gerincét. Egyiket sem olvasta. Olyan hihetetlenül kevésnek tűnt fel az élet. Ötvenhárom éves.

Azonban nem fájt semmi, mert az a bizonytalan földtől eloldottság, ami – míg tart – nem is olyan számottevő, és szinte észrevétlenül csúszik bele az ember – és csak akkor veszi észre, amikor az lassan kibugyog belőle, és a józanság szikár éleslátása tér vissza a testébe, mint ahogy máshogy nyelné el és verné is vissza fényt. Minden probléma állandóan jelen van, de nem zavarja, nem számít semmit.

Nem lehetett gyereke. Ez volt az egyetlen vágya, ami tiszta volt és szeplőtlen, ami időről időre fel-fellobbant benne; mit lobbant? Óriás hullámokban vágatott végig a tudatán, és minden porcikáját gyengéd ellágyulással töltötte el – ez nem lehet soha.

És miért nem lett gyereke? Hogy mindig a munkájával törődjön, és most, végre-valahára kerületi felügyelő. Olyan lényegtelen. És nem érdekel senkit sem.

Az emberek ugyanúgy átgyalogolnak rajta, ahogy az élet; magának hívta ki? Soha nem védte meg magát? Nem védte meg az igazát? Hiszen itthon is hülyének nézik. Eljutott a legmagasabb fokig, ameddig valaki az ő végzettségével és képességeivel eljuthat, és hol marad a kiérdemelt boldogság? Itt ül egyedül, olyan egyedül, ahogy akkor sem

lehetne, ha nem lenne rajta kívül senki a világon; hátrahajtja a fejét, alulról fölfelé nézi a könyvek gerincét, elolvassa a harminc évvel ezelőtti címeket és rájön, hogy szinte egyiket sem olvasta, és amelyiket igen, az se volt rá nagy hatással.

A kutya már a papucsát rágja. És ez így van jól.